

מדינת ישראל

בתי הדין למשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק מס. 1/4/21

בפני חברי הועדה:

ד"ר יוסף משעל - יו"ר, נציג המנהל הכללי
ד"ר ערן סגל - נציג הסתדרות הרופאים
עו"ד אריה רוטר - נציג היועצת המשפטית לממשלה

הקובל:

המשנה למנהל הכללי משרד הבריאות

ע"י ב"כ עו"ד יונתן ברג

נגד

הנקבל:

ד"ר זיגמונד רוטמן

ע"י ב"כ עו"ד ערן קייזמן

דין וחשבון - המלצה לענין אמצעי המשמעת לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים

רקע

1. בחלק הראשון של הדין וחשבון (מיום 18/10/22) המלצנו למצוא את הנקבל כמי שעבר את עבירות המשמעת שיוחסו לו בכתב הקובלנה . אין מקום לשוב כאן על פרטי הדברים עליהם עמדנו באריכות בדין וחשבון העיקרי. כעת עלינו להמליץ לעניין אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין . לשם שמיעת עמדות הצדדים זומן דיון בנוכחותם (7/12/22) במהלכו נשמעו דברי בני משפחתה - בעלה ואביה- של XXX XXXXX ז"ל , דברי הנקבל עצמו וכן דברי באי כוח הצדדים - פרקליטי הקובל והנקבל.

2. **בני משפחת XXX ז"ל** - בעלה XXXXX ואביה מר XXXX XXXX - פרשו בפנינו (עמ' 3-6) בדרכם המדונה והאצילית את גודל האבדן שחוו ועדיין חווים בכל יום נוכח חסרונה . חייהם נעצרו לפני כ-9 שנים , XXXX שהתאלמן בהיותו כבן 28 נותר עדיין בבדידותו, מגדל לבדו את בנם המשותף ומתקשה להתאושש ; הורי XXX פגועים עד עמקי נפשם נוכח האובדן של בת צעירה , מוצלחת ומבטיחה . הם בתחושה מעיקה כי ניתן היה להצילה . תקוותם - אותה הם מדגישים - היא כי המקרה של יקירתם לפחות ישמש כלקח למניעת מקרים דומים לעתיד. ליבנו יצא אליהם .
3. **ב"כ הקובל סקר** בפנינו (עמ' 7-17) את תכלית הענישה המשמעתית לשם יצירת התראה והרתעה לעתיד , חיזוק אימון הציבור במערכת הרפואית , ושליחת מסר מתאים למתרחלים בכוח . **הוא עמד** על חשיבות הצורך בנסיבות אלה להעדיף את ההגנה על האינטרס הציבורי על פני העניין האישי של הנקבל תוך הדגשת דברים שכתבנו בדיון וחשבון העיקרי אודות חומרת התנהלותו של הנקבל . **לטעמו** , חלופי הזמן והתמשכות ההליכים מאז האירועים נשוא הקובלנה אינם בגדר סיבה מוצדקת לפטור את הנקבל מהתלייה בפועל של רישיונו . עמדתו היא כי יש להתלות את רישיונו של הנקבל תקופה בת 6 חודשים .
4. **הנקבל עצמו** (עמ' 28-33) מסר כי הפנים את לקחי האירוע ; הוא היה שותף לתהליך של הפקת הלקחים שהתנהל בבית החולים בעקבות האירוע ; מאז המקרה , בכל מקרה של ספק הוא נוהג אחרת ; מקצועית הוא עדיין חולק על דעת פרופ' הרנוף , אך אילו האחרון היה משוחח עימו בזמן אמת הוא היה מבצע את המבוקש מיידית.
5. **ב"כ הנקבל הדגיש** (עמ' 18 - 27) **את העובדה** שמאז האירוע נשוא הקובלנה חלפו 9 שנים ; בכל אותה תקופה המשיך הנקבל לעבוד ללא רבב ; הוא משרת במערכת 25 שנים ותרם לה רבות ; הוא סמוך ליציאה לגימלאות . לטעמו יש להסתפק באמצעי של **התראה** בלבד.

דיון

6. **כאמור** , לא נשוב ונפרט כאן את פְּשְׁלֵי הנקבל. הכל תואר באריכות בחוות דעתנו במסגרת הדיון וחשבון , ומדברי באי כוח בעלי הדיון ניכר שהדברים מקובלים עליהם . נזכיר רק את העובדה כי בעת שעניינה של XXX ז"ל הובא בפני הנקבל - בחלוף פרק זמן משמעותי מאז הגעתה לבית החולים - היה מצבה כבר בכי רע, כמעט חסר סיכוי ; וכן שלמיטב הבנתנו הנקבל היה היחיד מבין כל אלה שהיו מעורבים בטיפול בה בבית החולים , שעניינו נבחן

במסגרת משמעתית. **עם זאת**, נוכח מה שקבענו לעניין דרך התנהלותו הנפסדת, אילו עניינו של הנקבל היה נדון בקצב הנכון ובסמוך לאירוע - ראוי היה ללא ספק להטיל עליו עונש של **התלייה בפועל** של הרישיון לפרק זמן משמעותי ובכך למלא את תכליות הענישה המשמעתית כפי שתוארו על ידי ב"כ הקובל.

7. **אלא שלא כך התנהלו הדברים בפועל**. כפי שהובא בדין וחשבון (בסעיף 7) הטיפול מאז יום האירוע (17/8/13) ועד להגשת הקובלנה (4/4/21) ידע פערי זמן נרחבים ולא מוסברים כמו גם שינויי החלטות. ניכר הקושי המערכתי בטיפול בפרשה נוכח מורכבות הסוגייה ורגישותה אך לא במידה המצדיקה שיהוי רב כל כך. בכל אותו זמן - כ-8 שנים - המשיך הנקבל לעבוד ובהיעדר ראייה להפוך - אפשר להניח שהוא עשה זאת ככל הנראה היטב וללא רבב. השאלה שבפנינו, כעת - בחלוף למעלה מ-9 שנים ממועד האירועים - הינה איפוא לאילו ממגוון שיקולי הענישה שתוארו יש להעניק משקל מכריע בעת מתן ההמלצה בפני הגורם המחליט.

8. **בהקשר זה** נתנו דעתנו לעמדתו הנוכחית של הנקבל. יוזכר כי לאורך כל ההליך המשמעתית - עד לשלב הטיעון לאמצעי המשמעת - נקט הנקבל עמדה מקצועית שנגדה את העמדה אותה ראינו- על סמך עדויות של ברי סמכא - כמשקפת נכונה את דרך ההתנהלות הנכונה של רופא כונן בסיטואציה הנדונה. בנוסף, התרשמנו כי הוא התקשה להפנים באופן אמיתי את מחדליו ולקבל את ההערות שהופנו כלפיו בגין התנהלותו. התחושה לגביו הייתה של בטחון מקצועי מופרז עם שמץ של יהירות. עניין זה, של הפנמה אמיתית וכנה של הלקחים, הינו משמעותי ביותר בהקשר של דיני המשמעת שחלק מתכליתם צופה פני עתיד. יובהר כי אין הכוונה לעצם הבעת השקפה מקצועית מסויימת בתחום העיסוק והמומחיות. **אין** עניין להגביל את חירות המחשבה המקצועית של בעל מקצוע בכיר בתחום מומחיותו אלא להפך. ואולם, **יש** חובה לקיים בתוך מערכת ממוסדת נורמות מקובלות של התנהגות מקצועית סבירה. הנקבל בדבריו בפנינו הצהיר על שינוי עמדתו האישית בעניין זה. יש לקוות שאכן הדברים הללו כנים.

9. **נוכח דלות מגוון אמצעי המשמעת** הקיימים בחוק במצבו הנוכחי (שראוי ללא ספק לתיקון) החלופה להטלת **התלייה בפועל** - שהינו אמצעי משמעותי חריף כלפי רופא פעיל - הינה אמצעים של **נזיפה** או **התראה**, שהינם הצהרתיים וערטילאיים במידה רבה. בין יכולת הענישה הממשית לבין הסתפקות באמצעי דקלרטיבי במהותו - קיים פער שמגביל את יכולת התמרון של הערכאה השיפוטית. ואולם מצב זה כשלעצמו לא מצדיק החמרה לא מידתית בענישה.

10. **לאחר דיון ושקילה** , לא בלי התלבטות , סברנו כי הטלת אמצעי של **התלייה בפועל** של הרישיון , ולו גם לפרק זמן קצר , בחלוף **פרק זמן כל כך ממושך** מאז האירועים נשוא הקובלנה , הינה מוגבלת ממילא במילוי תכליות הענישה כלפי הציבור **מחד גיסא**, ובלתי מידתית מול הנקבל שבפנינו , **מאידך גיסא** . זאת גם בהתחשב בעינוי הדין שחוזה מטבע הדברים וכן בהיותו לקראת סיום הקריירה הציבורית שלו ולקראת פרישה לגימלאות (וראו: רוח הדברים ברע"פ , 1611/16 , פסקאות 109-102) . נוכח המשך עבודתו של הנקבל באופן רציף כל אותן שנים , אנו סבורים כי הטלת אמצעי של **התלייה בפועל** יכול לשרת את מטרות הענישה רק במובן ההצהרתי המוגבל של העברת מסר עונשי ותו לא ; מבחינה מעשית כלפי הנקבל עצמו הטעם לכך **התקפה**.

המלצה

11. להסתפק בהטלת אמצעי של **נזיפה** .
12. יש לקוות כי בעצם מיצוי ההליך כלפי הנקבל ופרסום בציבור של הדין וחשבון על שני חלקיו עם **שם הנקבל** , יהיה כדי למלא , ולו גם חלקית , משהוא מהתכליות של ההליך המשמעותי במובן הרחב.
- ניתנה היום, 1/1/23 , בהיעדר הצדדים .

דר' יוסף מישעל - יו"ר, נציג המנהל הכללי ; דר' ערן סגל - נציג הסתדרות הרופאים

עו"ד אריה רוטר - נציג היועצת המשפטית לממשלה